

Capitolul 1: Informații despre TBC

Oamenii ar trebui să caute informații în legătură cu ce este tuberculoza și cum este tratată. Atât pacienții cât și societatea au nevoie de cunoștințe. Reacțiile negative vin numai din partea celor care nu știu ce implică boala. Cu cât au mai puține informații, cu atât sunt mai agresivi. Cel mai bun mod de a face față tuberculozei este să fii informat în legătură cu boala. - Silviu, 38 de ani

Ce este tuberculoza (TBC)?

TBC este o boală provocată de o bacterie. Bacteriile sunt organisme mici, invizibile cu ochiul liber, care se găsesc pretutindeni, inclusiv în corpul uman. Majoritatea bacteriilor sunt inofensive, chiar folositoare, dar unele bacterii sunt periculoase și pot provoca boli pe care le numim infecții. Bacteriile care provoacă TBC sunt de tipul acesta. Dacă bacteriile se fixează într-o zonă a corpului și se multiplică, iar corpul nu reușește să se apere, te poți îmbolnăvi de tuberculoză.

Bacteria care provoacă TBC se numește *Mycobacterium tuberculosis* sau bacilul Koch.

Cel mai frecvent oamenii se pot îmbolnăvi de TBC la plămâni. Boala apare mai rar și în alte părți ale corpului, de exemplu la oase, la nodulii limfatici sau la creier. Tuberculoza din afara plămânilor se numește tuberculoză extrapulmonară.

Cum se transmite TBC? Cum te infectezi cu TBC?

Tuberculoza este transmisă prin aer prin picături mici (care nu se pot vedea). Picăturile ies din nasul și din gura unei persoane contagioase care are boala și pătrund în aer când această persoană vorbește, tușește sau strănută. Bacteriile tuberculozei se află în unele din aceste picături. Când celelalte persoane inspiră acest aer, unele picături cu bacterii le pot intra în corp și pot ajunge la plămâni acestora.

Tuberculoza se transmite când o persoană inspiră bacteriile din aer.

**Doar tuberculoza pulmonară este contagioasă,
nu și tuberculoza extrapulmonară.**

Se pot îmbolnăvi persoanele care o vreme au avut contact direct cu cineva care suferea de tuberculoză pulmonară contagioasă, dar nu începuse tratamentul. Bacteriile tuberculozei nu se transmit cu ușurință, așa că infecțiile apar, în general, la persoanele care trăiesc sau petrec mult timp în aceeași încăpere împreună.

Nu toate persoanele care sunt infectate cu bacteriile tuberculozei se îmbolnăvesc. Se estimează că o treime din populația lumii are în corp bacteriile tuberculozei, dar puține persoane dezvoltă boala, aproximativ o persoană din 10.

Riscul de a dezvolta boala diferă. Persoanele cu un sistem imunitar slăbit prezintă un risc mai mare de a se îmbolnăvi de TBC. Imunitatea redusă poate fi provocată de alte boli precum HIV sau diabetul zaharat, de condiții precum stresul, alimentația precară, consumul de alcool/droguri sau de alți factori.

Întrebări puse de pacienți:

- De ce trebuie să port o mască?

Folosirea măștilor este un mod de a preveni răspândirea tuberculozei într-un spital. Atât pacienții infectați, cât și personalul medical trebuie să folosească măști, dar tipul de măști diferă.

Pacienții vor purta o mască chirurgicală simplă care împiedică bacilii să intre în aer. Personalul medical va purta o mască cu un filtru special care îi apără de inspirarea bacililor TBC.

Pacienții vor purta masca în spațiile comune din spital (pe holuri, la baie etc.), când vor fi consultați medical sau când un asistent intră în camera lor. Este foarte important să folosească tipul corect de mască. Dacă un pacient cu TBC poartă masca cu filtru special, bacilii TBC se vor răspândi în aer. Dacă asistentul poartă o simplă mască chirurgicală, este posibil să inspire bacilii.

Mască folosită
de pacienți

Mască folosită de
personalul medical

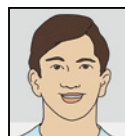
**- Nu oricine intră în contact cu un pacient cu TBC este infectat.
De ce?**

De cele mai multe ori te infectezi dacă ai un contact direct, pentru o vreme, cu o persoană care suferă de tuberculoză pulmonară. Totuși, chiar dacă inspiri picăturile care conțin bacteriile, este posibil ca bacteriile să nu ajungă la plămâni sau ca sistemul imunitar să poată omorâre bacteriile imediat. Prin urmare, nu oricine intră în contact cu pacienții care suferă de tuberculoză este infectat.

- Cum aflu de unde am luat boala?

Nu poți ști întotdeauna de unde ai luat bacteria. Poate că nici cealaltă persoană nu a știut niciodată că suferă de TBC. Ține minte că poate să dureze ani de zile după infectarea cu bacteriile tuberculozei până când boala se declanșează. Se poate să te fi infectat chiar când erai copil.

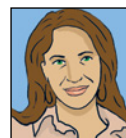

**- Tatăl și unchiul meu suferă de TBC. Am luat boala de la ei?
Se poate moșteni tuberculoza?**

Tuberculoza nu se poate moșteni. Este o boală contagioasă care se transmite prin aer. Este mare posibilitatea să fi contactat TBC de la tatăl sau de la unchiul tău, pentru că membrii familiei, prietenii și persoanele care trăiesc împreună sunt mai expuse riscului.

- Fiul meu s-a îmbolnăvit de TBC cu mulți ani în urmă. Apoi am fost consultat și mi s-a spus că nu sunt infectat. Acum am TBC. Ce s-a întâmplat?

Probabil că ai luat boala de la fiul tău. Este vorba de o infecție care se numește TBC latentă, ceea ce înseamnă că bacteriile TBC sunt în corpul tău, dar „dormitează”. Nu poți vedea la radiografie aceste bacterii care dormitează. Când ți-au făcut atunci radiografia, au văzut că nu suferai de TBC. Bacteriile care dormitează ar putea să nu se trezească niciodată sau, în cazul tău, să se trezească după mulți ani și atunci te îmbolnăvești.

- Este adevărat că, atât timp cât suntem pozitivi putem transmite boala?

Da, atât timp cât sputa ta este pozitivă, poți transmite boala. De îndată ce ai început tratamentul efectiv, gradul de transmitere al infecției va fi redus. Totuși, în mod preventiv, se va considera că ești « contagios » până când nu vor mai fi deloc bacterii în sputa ta.

- Cum îmi pot proteja prietenii? Ce ar trebui să facă prietenii mei? Ce ar trebui să facă pentru a preveni apariția bolii?

Îți poți proteja prietenii urmând tratamentul așa cum ți-a fost prescris. După ce ai urmat o vreme tratamentul efectiv și complet, nu vei mai fi contagios. Acest lucru trebuie să fie confirmat de examinarea sputei. Când sputa este negativă, adică nu mai are bacterii în ea, nu mai poți transmite boala. Trebuie să urmezi tratamentul complet ca să te vindeci. Dacă întrerupi tratamentul înainte de vreme, vei redeveni pozitiv și contagios. Dacă te simți în largul tău, le poți vorbi prietenilor despre TBC. Poate că ar fi bine să-și facă analize, ca să afle dacă au fost infectați. Diagnosticarea timpurie și tratamentul efectiv sunt importante pentru a preveni transmiterea TBC.

- Ce este contactul direct?

Contactul direct este atunci când o persoană a petrecut timp în aceeași încăpere cu o altă persoană care suferă de TBC contagioasă.

- Cum NU se transmite TBC?

NU se transmite dacă faceți sex, aveți contact fizic, beți din aceeași ceașcă, folosiți aceeași farfurie sau același tacâm, aceeași toaletă, aceleași haine sau cearșafuri.

TBC se transmite numai prin aer, dacă inspirați bacteriile.

Cum știi că ai tuberculoză (TBC)? Care sunt simptomele?

Semnele obișnuite ale tuberculozei pulmonare sunt:

- O tuse persistentă care durează mai mult de 2-3 săptămâni (uneori tusea cu flegmă sau cu sânge);
- Durere în piept.

Alte semne obișnuite ale tuberculozei pulmonare și ale tuberculozei extrapulmonare (TBC în alte părți ale corpului) sunt:

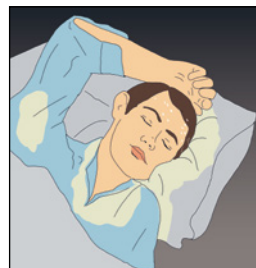
- Pierderea poftei de mâncare
- Scăderea în greutate
- Senzația de slăbiciune și de oboseală
- Febra care nu cedează în timp
- Transpirație în timpul nopții
- Umflături care apar în zona gâtului, la subraț sau în vintre

O tuse persistentă care durează mai mult de 2-3 săptămâni

Scăderea în greutate

Transpirație în timpul nopții

Pierderea poftei de mâncare

Febra care nu cedează

Senzația de slăbiciune, oboseală și respirația tăiată

Aceste simptome sunt semne obișnuite și pentru alte boli. Așadar, pentru a fi siguri că este vorba de TBC, trebuie să faci diferite analize. Cineva care prezintă unul sau mai multe din tre aceste simptome ar trebui să meargă la medic! Adeseori o persoană care suferă de TBC nu prezintă toate aceste simptome. Unele persoane prezintă doar simptome ușoare.

Este o boală care te macină în tăcere, fără simptome, poate puțină oboseală și atât. Nu am simțit nimic. M-am dus la spital ca să-mi fac analize și a fost identificată tuberculoza de care sufeream, dar nu aveam nici un fel de probleme. Nu oboseam, nu transpiram, nu aveam nimic. Asta a fost! - Gheorghe, 43 de ani

Îi veți îmbolnăvi pe alții cu TBC?

Majoritatea pacienților cu tuberculoză au TBC pulmonară. Doar când ai forma pulmonară contagioasă poți transmite boala; majoritatea bacteriilor tuberculozei vor fi omorâte după aproximativ 2-3 săptămâni de luat medicamente eficiente de tratare a TBC și nu le vei mai transmite boala și altora. O anumită formă de tuberculoză pulmonară și toate formele extrapulmonare nu sunt molipsitoare.

În România, dacă suferi de tuberculoză pulmonară sau dacă se bănuiește că suferi de această boală, de obicei ești izolat într-un salon de spital până când nu îi mai poți infecta pe alții. Pentru a ști sigur că tuberculoza de care suferi nu se mai poate transmite, personalul medical va face niște teste și le va analiza într-un laborator, pentru a afla dacă sunteți « negativi ».

Acest lucru înseamnă că, în momentul în care vei părăsi salonul unde ești izolat, boala nu mai este contagioasă.

În România, sistemul de sănătate este obligat să se asigure că toate persoanele care suferă de TBC au parte de tratament, care este gratuit. Pentru a identifica toate persoanele care pot fi infectate, pacienților li se cere să dea numele persoanelor cu care au avut contact direct. Acestea sunt chemate la unitățile medicale și li se cere să facă gratuit analize pentru TBC, fără să li se spună de cine au putut fi infectați.

Dacă ai copii sau dacă ai avut un contact direct cu copiii înainte să se descopere că suferi de TBC, este posibil ca aceștia să trebuiască să ia medicamente împotriva TBC pentru o vreme (de obicei șase luni), lucru pe care îl hotărăște medicul. Se face asta pentru a se preveni îmbolnăvirea ulterioară a copiilor.

Întrebări puse de pacienți:

- Ce este infecția cu tuberculoză latentă?

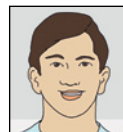

Tuberculoza latentă înseamnă că ești infectat cu bacteriile tuberculozei, dar nu ești bolnav. Când bacteriile tuberculozei intră în corpul uman, se confruntă cu sistemul imunitar al corpului, care în majoritatea cazurilor nu îi permite tuberculozei să se dezvolte. Pentru majoritatea persoanelor care sunt infectate cu bacteriile tuberculozei, bacteriile rămân latente, "dorm" în corp. Atât timp cât bacteriile dorm, nu te

îmbolnăvești. Sistemul imunitar împiedică bacteriile “să se trezească”, astfel încât să te simți bine. Poți să ai bacteriile tuberculozei în corp toată viața fără să te îmbolnăvești. Tuberculoza latentă nu este contagioasă.

Dacă ești infectat cu tuberculoză latentă, poți primi tratament preventiv. Acest tratament va distruge bacteriile care dorm în corpul tău. Tratamentul preventiv împotriva TBC presupune să iei un medicament sau două medicamente pentru o perioadă. Dozajul și durata tratamentului pot varia, ele sunt stabilite de medicul pneumolog.

- Mă tem că le-am transmis TBC celor din familie. Cum pot să îi protejez?

Cel mai bun mod de a-ți proteja familia este să continui tratamentul și să te faci bine. Când sputa este negativă, nu mai ești contagios, iar dacă urmezi tratamentul așa cum ți-a fost prescris, te vei vindeca. Membrii familiei și cei cu care ai contact direct, în special copiii, ar trebui să meargă la analize pentru a vedea dacă au fost infectați. Dacă le-ai transmis TBC, pot să ia un tratament preventiv sau ar trebui examinați de personalul medical o dată la șase luni, vreme de un an sau de doi ani.

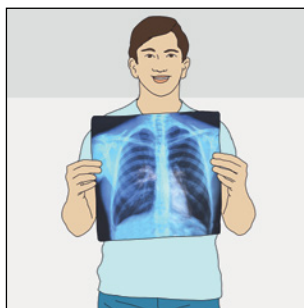
- Ce înseamnă Pozitiv și Negativ?

Ești pozitiv dacă sputa ta conține bacili vii, atunci ești contagios. Ești negativ dacă nu există bacili vii în sputa ta, atunci nu mai ești contagios.

Cum este detectată și diagnosticată tuberculoza?

Un test cutanat la tuberculină (IDR la PPD) sau o analiză a sângelui poate arăta dacă o persoană a fost infectată cu bacteriile tuberculozei, dar aceste teste nu pot face diferența dintre infecția cu TBC latent sau îmbolnăvirea cu TBC. Pentru a diagnostica tuberculoza pulmonară, sunt necesare examene de spută și o radiografie toracică.

Un test de spută presupune să expectorezi într-un recipient. Apoi se pot folosi diferite metode pentru a căuta bacteriile tuberculozei în spută; de exemplu microscopia directă sau metoda Gene Xpert. O dată ce bacteriile tuberculozei au fost identificate în spută, laboratorul va face un test pentru a verifica sensibilitatea la medicamente.

Tuberculoza extrapulmonară este diagnosticată în spitalul de pneumologie prin metode speciale de observație, de exemplu prin evaluări clinice, radiografii sau biopsie (prin extragerea unei mostre din organul sau din partea de corp afectat/ă).

Tuberculoza la copii

Copiii sunt mai vulnerabili la tuberculoză decât adulții. Ei dezvoltă boala mai rapid și se pot îmbolnăvi mai grav. De asemenea, ea se poate agrava mai rapid în cazul copiilor. Mai ales copiii foarte mici, copiii care au HIV sau care suferă de malnutriție gravă prezintă un risc ridicat de îmbolnăvire. Dacă intră în contact direct cu un pacient care suferă de tuberculoză contagioasă, copiii încep adesea să urmeze imediat un tratament preventiv împotriva tuberculozei.

Vaccinul BCG poate să vă apere copilul împotriva tuberculozei. Chiar dacă BCG nu asigură o protecție totală, există riscul să te îmbolnăvești de TBC chiar dacă ai fost vaccinat, el protejează copiii împotriva celei mai grave forme, cum ar fi meningita TBC.

România are cea mai mare incidență de TBC din Uniunea Europeană. Prin urmare, se recomandă ca toți nou-născuții din România să fie vaccinați cu BCG.

La copii, tuberculoza este mai greu de diagnosticat, deoarece poate fi greu pentru un copil să dea un examen de spută. În cazul copiilor simptomele pot trece neobservate. Ei pot să nu prezinte simptomele clasice ale tuberculozei menționate mai sus, adesea au doar simptome vagi sau comune cu alte boli, precum oboseala și starea de slăbiciune, scăderea în greutate sau neluarea în greutate și lipsa poftei de mâncare.

